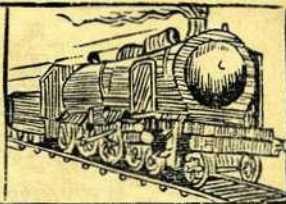

DU-LỊCH XỨ THÁNH

BIÊN GA-LI-LÊ

CHÚNG tôi vội-vàng đi đến biển Ga-li-lê, cũng gọi là hồ Ti-bê-ri-át, hoặc hồ Ghê-nê-xa-rét. Nơi này đầy-dẫy những kỷ-niệm qui-báu. Cuộc du-lịch Xứ thánh có hai lúc dao-động đặc-biệt, là lúc thấy bờ hồ Ti-bê-ri-át và lúc đến thành Giê-ru-sa-lem, kinh-đô xứ Pha-lê-tin.

Tâm-hồn chứa-chan một sự vui-mừng thánh-khiết, chúng tôi bước xuống bờ hồ đẹp tuyệt ấy. Hồ giống hình một cái đờn cầm (*lyre*) của cò-nhơn. Chúng tôi mãi ngắm làn nước biếc hôm đó phẳng-lặng như tờ; bấy giờ ký-ức bỗng-bột đến nổi chỉ trong giây-lát mà bao nhiêu cảnh-tượng đời xưa lại phô-diễn ra ở ngay trước mắt chúng tôi.

Chính trên bờ hồ này Chúa kêu-gọi các môn-đồ đầu-tiên mà rằng: «Hãy theo Ta!» Chính trên ngọn núi xanh đờn kia mà Đức Chúa Jê-sus phán về các «phước lành.» Chính tại đó Ngài đã cho mấy đoàn dân ăn. Một ngày kia, Ngài vượt qua hồ ấy để đến miền Giê-ra-sê chữa cho một người bị quỷ ám (Mác 4: 35—5: 20). Một lần khác Ngài đi trên mặt nước hồ ấy một cách toàn-thắng để đến giúp môn-đồ mắc nạn và cứu Phi-e-rô khỏi chết. Chính tại đây Ngài dẹp yên bão-tổ và làn sóng bủa vang. Chính tại đây Ngài làm cho lưới đầy cá đến nổi mặt lưới đứt ra. Chung-quanh hồ toàn những núi, trông như bức tường-lũy kiên-cố. Dầu hồ nhỏ (dài chưa đến 15 cây số, và rộng 12 cây số), nhưng cũng thường thịnh-linh nổi bão lớn.

Trong số chín thành-phố dựng trên bờ

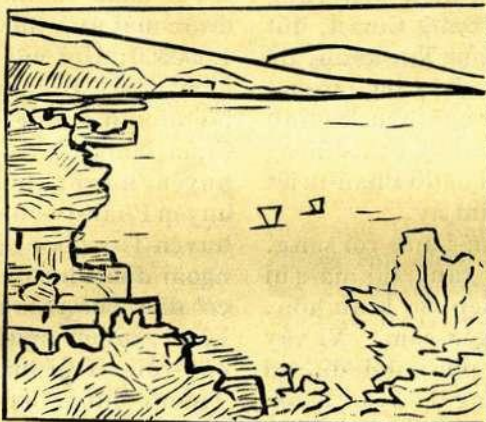
hồ Ga-li-lê khi Chúa ở thế-gian này, chỉ còn thành Ti-bê-ri-át. Những thành khác như Cô-ra-xin, Bết-sai-đa, Giê-ra-sê, Ma-ga-dan, vân vân, đều không còn nữa. Chúa đã phán về những thành ấy rằng: «Khốn cho mầy, thành Cô-ra-xin! Khốn cho mầy, thành Bết-sai-đa!» (Lu-ca 10: 13). Ti-bê-ri-át không phải một thành có quan-hệ mật-thiết với Kinh-Thánh, chắc Đức

Chúa Jê-sus không hề bước chơn vào đó. Thành này do vua chư-hầu Hê-rốt xây-dựng, được thừa-nhận là thị-xã La-mã, nên đặt làm kinh-đô xứ Ga-li-lê. Về sau dân Giu-đa cử các thầy thông-giáo có danh-tiếng như thế đến đó để mở một trường thần-học.

Dân Giu-đa có bốn thành thánh, là Giê-ru-sa-lem, kinh-đô của Đại-đế CHRIST;

Hếp-rôn, nơi có phần-mộ của Áp-ra-ham, Sa-ra và nhiều vị tộc-trưởng khác; Ti-bê-ri-át, nơi khách thập-phương đến thăm phần-mộ các thầy thông-giáo; và *Saphed*, nơi theo lời truyền-khẩu, Đấng Mê-si sẽ đặt ngôi Ngài. Cũng lại theo lời truyền-khẩu, Đấng Mê-si phải từ hồ Ti-bê-ri-át mà lên. Còn *Saphed* là «một cái thành ở trên núi.» Chắc khi Chúa phán lời ở Ma 5: 14, thì mắt Ngài nhìn về phía thành *Saphed*. Đứng xa cũng thấy được thành đó. Đương đời Cứu-Chúa ở thế-gian này, thành đó thanh-vượng. Nó là thành-lũy khi Thập-tự-quân đến giải-cứ Đất Thánh. Về sau vua Nã-phá-luân chọn nó làm nơi đóng tổng hành-doanh trong cuộc chinh-phục Pha-lê-tin. Năm 1837 nó bị một cơn động đất phá-hủy, có 2.000 người thiệt mạng.

(Còn tiếp)

Biên Ga-li-lê